

Gedragcode TNRC (Trap – Neuter – Return/Relocate & Care)

Inleiding

Stichting Zwerfkatten Nederland is opgericht om neutralisatie (sterilisatie- en castratie-) projecten en alles wat daarmee samenhangt te ondersteunen en daar waar mogelijk uit te voeren opdat het aantal zwerfkatten in Nederland verminderd wordt en zwerfkatten in Nederland een zeldzaamheid worden.

Stichting Zwerfkatten Nederland is dé belangenbehartiger voor alle zwerfkatten-organisaties die gespecialiseerd zijn in verwilderde en wilde zwerfkatten in Nederland.

Het ontwikkelen en stimuleren van landelijke samenwerking en een hecht netwerk tussen de zwerfkattenorganisaties onderling maakt dat capaciteit in kennis en kunde elkaar aanvullen en versterken. Daarnaast is het maken van samenwerkingsafspraken met landelijk betrokken organisaties belangrijk, opdat efficiënt en effectief de verwilderde zwerfkatt geholpen wordt met gebruikmaking van alle stakeholders zoals ambtenaren van gemeenten en provincies, dierenwelzijnsorganisaties, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, de 12LandschappenNI, de LTO, de Recron en de Jagersvereniging.

Stichting Zwerfkatten Nederland biedt een diervriendelijke oplossing door neutralisatieprojecten uit te voeren en verwilderde zwerfkatten waar mogelijk te (re-)socialiseren en herplaatsen als terugzetten op de vanglocatie niet wenselijk is.

TNRC

TNRC vanuit Stichting Zwerfkatten Nederland wordt ingezet om:

1. het aantal verwilderde en wilde zwerfkatten te verminderen door
  - a. het neutraliseren van zwerfkatten zodat er geen kittens geboren worden
  - b. door waar mogelijk zwerfkatten te resocialiseren en te herplaatsen in een thuis of op een buitenplek
  - c. door verwilderde kittens te socialiseren en plaatsen als huiskat
2. het welzijn te verbeteren door permanente monitoring van zwerfkattenkolonies (bijvoeren, schuilplaatsen bieden, veterinaire hulp geven bij zieke en gewonde dieren en het wegvangen van nieuwe aanwas)
3. de predatiedruk van de kat op weide- en akkervogels en bedreigde diersoorten in en rondom Natura 2000 gebieden te verlagen
4. het actief in te zetten op neutralisatie bij boerderij/schuurkatten en zo te voorkomen dat er aanwas van zwerfkatten in weilandgebieden ontstaat
5. het publiek bewust te maken van hun verantwoord eigenaarschap en
6. op systematische wijze te inventariseren hoeveel zwerfkatten waar gevangen worden opdat een beeld ontstaat hoe groot en waar het zwerfkattenprobleem in Nederland aanwezig is.

Door de samenwerking te zoeken met landelijke organisaties, worden waar mogelijk en gewenst, nulmetingen verricht voorafgaand aan vangacties opdat het effect van de vangacties na een jaar gemeten kunnen worden.

Samenwerking

Stichting Zwerfkatten Nederland maakt landelijke afspraken rondom het vangen van kolonies zwerfkatten. Stichting Zwerfkatten Nederland ondersteunt en faciliteert aangesloten zwerfkattenorganisaties daarbij. Vanuit een coördinatiefunctie zet Stichting Zwerfkatten Nederland specifieke vangacties door vanuit een projectplan wat door Stichting Zwerfkatten Nederland wordt gemaakt. Vanuit een projectplan worden zwerfkattenorganisaties gevraagd om specifieke vangacties uit te voeren. Als beide partijen een vangactie na overleg accorderen, wordt een schriftelijke overeenkomst opgesteld, waarin het wie, wat, waar en hoe (inclusief de financiële vergoedingen) qua werkwijze en uitvoering wordt vastgelegd.

Voorwaarden vanuit Stichting Zwerfkatten Nederland

Naast de overeenkomsten kunnen zwerfkattenorganisaties onder toezicht van Stichting Zwerfkatten Nederland via machtigingen op persoonsniveau gebruik maken van de provinciale ontheffingen van Stichting Zwerfkatten Nederland. Ontheffingen zijn nodig voor het gebruik maken van kastvallen (vangkooien) en het uitzetten van verwilderde en wilde zwerfkatten op de vangplek. De voorwaarden voor de ontheffing verschillen per provincie en dienen strikt te worden nageleefd op straffe van het intrekken van de machtiging in geval een organisatie de ontheffingsregelgeving niet nauwgezet hanteert. Hierbij zijn met name de voorwaarden en het overleg bij het terugzetten van zwerfkatten essentieel, waarbij voorafgaand aan het uitzetten van groepen katten Stichting Zwerfkatten Nederland geraadpleegd wordt.

Voor een uitgebreide beschrijving van alles wat TNRC betreft, is het TNR-handboek geschreven (mei 2017, Radstake), wat te bestellen of te downloaden is op de website van Stichting Zwerfkatten Nederland¹.

Stichting Zwerfkatten Nederland stelt zich beschikbaar voor advies op alle terreinen, van praktijk tot beleid en verwacht van deelnemende organisaties pro-activiteit bij twijfel in de uitvoering van de vangopdracht.

(Ver)wil(der)de zwerfkatten worden in daartoe gespecialiseerde kattenopvangen verzorgd. De opvang valt onder het bedrijfsmatig houden van huisdieren en bijgevolg dient de opvang zich te houden aan de regelgeving voor dierenwelzijn, huisvesting en vakbekwaamheid². Als richtlijn is bepaald dat als u rond de twintig zwerfkatten per jaar opvangt, u bedrijfsmatig dieren houdt.

De wettelijke bepalingen vanuit de Wet Dieren worden strikt nageleefd. Een volwassen kat wordt binnen vijf werkdagen na binnenkomst gevaccineerd tegen kattenziekte (Panleucopenievirus) en niesziekte (Feline herpes- en calicivirus). Een kitten wordt binnen 7 weken na de geboorte gevaccineerd. Voor plaatsing wordt de kat uiterlijk 7 dagen voor de verkoop of aflevering gevaccineerd.

---

¹ <http://stichtingzwerfkattennederland.nl/deelnemende-organisaties/tncr-handboek>

² Zie <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/dieren/huisdieren-houden-en-fokken/bedrijfsmatig-huisdieren-houden>

Werkwijze TNRC

Door samen te werken met en op machtiging te werken van Stichting Zwerfkatten Nederland, garandeert betrokkene te werken volgens onderstaand TNRC-protocol;

I. TRAP

a. Voorbereiding vangactie

Voordat een vangactie van start gaat, wordt buurtonderzoek gedaan om hoeveel zwerfkatten het gaat, de mogelijke herkomst of eigenaarschap van de zwerfkatten. Indien noodzakelijk wordt de eigenaar van de grond waarop gevangen gaat worden om toestemming gevraagd. Omwonenden worden geïnformeerd over de vangactie en maatregelen worden genomen opdat er geen huiskatten gevangen worden. Er wordt geverifieerd of de vangactie mag plaatsvinden conform de voorwaarden van de ontheffing van de betreffende provincie. Voor de vangactie wordt overleg gevoerd voor de mogelijkheden van het terugzetten van de zwerfkatten in de buitengebieden, rondom de stiltegebieden en Natura 2000 gebieden, conform de voorwaarden van de ontheffing, met betrokken partijen (Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of de Jagersvereniging). Indien de vangactie kwetsbare natuur- of stiltegebieden betreffen, wordt overlegd met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten of de Jagersvereniging over het doen van een nulmeting.

b. Het vangproces

Voor het vangen worden kastvallen (in de volksmond vangkooien) gebruikt. Kastvallen zijn van degelijke kwaliteit en veroorzaken geen schade aan de kat (obstakels, staartbeschadiging bij dichtvallen en dergelijke). Indien er gebruik wordt gemaakt van een open kastval, dan wordt de kastval continue bewaakt en niet achtergelaten. Indien een kastval onbewaakt wordt achtergelaten, dan heeft de kastval een naam en telefoonnummer van de organisatie die 24 uur bereikbaar is. Een onbewaakte kastval wordt minimaal tweemaal per etmaal gecontroleerd. Een onbewaakte kastval beschermt de gevangen kat tegen weersinvloeden (wind, regen, sneeuw en dergelijke). Bij het vangen mogen geen kittens die jonger dan zeven weken zonder de moederpoes meegenomen worden. Let in de kistentijd uit dat een lacterende poes die gevangen is, haar kittens niet ter verhongering achterlaat. In geval tekenen van zogen zichtbaar zijn, dient de moederpoes terstond vrij te worden gelaten op de vangplek.

c. Controle eigenaarschap

De gevangen kat wordt zo spoedig mogelijk naar de zwerfkattenopvang vervoerd en op veilige wijze gecontroleerd op tekenen van een eigenaar (chip, halsbandje) en neutralisatiestaat (eartip).

II. NEUTER

a. Logistiek

De zwerfkatt wordt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen vijf werkdagen veterinaire behandeld. In de opvang dient opgelet te worden of een poes lacteert en bijgevolg eventuele kittens achterlaat. Als dit het

geval lijkt, dan wordt de moederpoes zo spoedig mogelijk teruggezet te worden op de vangplek.

b. Veterinaire behandeling

De zwervekat wordt geneutraliseerd (gecastreerd). Daarnaast wordt de zwervekat ontwormd en ontvlooid, gevaccineerd, gechipt, ge-eartipt (indien dierenarts deze behandeling uitvoert) en de oren en het gebit worden gecontroleerd en indien nodig behandeld tegen oormijt en tandsteen. Indien de zwervekat gewond is, wordt naar beste vermogen behandeling ingezet, mits er een reële kans is op genezing. Bij alle in te zetten behandelingen wordt de afweging meegenomen dat een wilde zwervekat in een opvang continue aan stress onderhevig is, wat het genezingsproces niet bevordert. Indien van toepassing, wordt slechts tot euthanasie overgegaan, indien meerdere mensen (euthanasie-commissie) hiermee instemmen.

c. Herstelperiode

Een geneutraliseerde kater wordt na minimaal twaalf uur herstelperiode uitgezet, rekening houdend met de weersomstandigheden (later in de winter). Een geneutraliseerde poes wordt na minimaal 48 uur herstelperiode uitgezet. Een geneutraliseerde drachtige poes wordt na minimaal 72 uur uitgezet.

III. RELOCATE OF RETURN

a. Resocialisatie en plaatsing

Alle zwervekatten krijgen een resocialisatiekans door de zwervekat in observatie te nemen en het gedrag van de zwervekat naar mensen toe te onderzoeken. De verwilderde zwervekat kan een achtergelaten huiskat zijn. Wild gedrag in een vangkooi of vervoerkooi zegt niets over de mate van sociaal gedrag naar mensen. Daarom dient de zwervekat enkele dagen de tijd te krijgen te resocialiseren. Een wilde zwervekat die niet is ingeprent op mensen, zal dat nooit meer leren. Het is dierenmishandeling om te proberen deze wilde zwervekatten in een verblijf opgesloten te houden en te socialiseren.

Kittens worden voor hun zestiende week gesocialiseerd op mensen.

Naarmate het kitten ouder wordt richting 16 weken, zal dit proces moeizamer gaan en het resultaat minder gesocialiseerd zijn.

b. Buitenplekken

Als de resocialisatie onvoldoende is om geplaatst te worden als huiskat, maar de zwervekat zoekt toch toenadering naar mensen, dan worden de zwervekatten bij voorkeur herplaatst op een buitenplek zoals op een manege, boerderij of tuinkas. Van belang is dat de buitenplek beoordeeld wordt op locatie bij of naast een stiltegebied of Natura 2000 gebied, waar de predatiedruk op weide- en akkervogels en/of beschermde diersoorten hoog is. In dat laatste geval wordt voor terugplaatsing overleg gepleegd met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en/of de Jagersvereniging.

c. Terugplaatsen op vangplek

Indien mogelijk worden wilde zwerfkatten op de vanglocatie in hun vertrouwde omgeving teruggeplaatst. Dit terugplaatsen mag alleen als dat in overeenstemming is met de voorwaarden van de ontheffingstekst van de provincie en in ieder geval niet in stiltegebieden, Natura 2000 gebieden of op plaatsen waar de predatiedruk aanzienlijk is.

Van het totaal aantal zwerfkatten wat gevangen wordt, wijzen gemiddelde jaarcijfers van zwerfkattenorganisaties uit dat van de gevangen zwerfkatten:

1. een derde kittens zijn die gesocialiseerd en geplaatst worden
2. ongeveer 9% vanwege ongeneeslijke ziekten of onhaalbare behandeling geëuthanaseerd worden
3. ongeveer 8% retour gaat naar de eigenaar
4. een zesde geresocialiseerd en als huiskat of buitenkat geplaatst worden en
5. een derde teruggezet wordt op de vangplek.

De toekomstverwachting is dat als huiskatten door gemeenten verplicht gechipt en geregistreerd worden door de eigenaar, het minder gemakkelijk wordt om een huiskat achter te laten. Ook verstopten opvangcentra voor verminderde zwerfkatten minder snel vanuit de wettelijke plicht om een mogelijk gedomesticeerd huiskat twee weken in bewaring te nemen met de aankomende chipplicht vanuit gemeenten. Immers, de bepaling of een zwerfkateen achtergelaten of verloren huiskat is, wordt sneller beoordeeld aan de hand van een aan- of afwezige chip: geen chip maakt de gevangen kat tot zwerfkate en wel een chip (ook al zijn de registratie gegevens niet meer correct) maakt de gevangen kat tot een (achtergelaten) huiskat.

IV. CARE

TNR-projecten falen in het doel om het aantal zwerfkatten te verminderen, als er geen systematische opvolging is na de initiële vangactie. Aanwas van nieuwe achtergelaten katten dient snel weggevangen te worden, opdat de nieuwe zwerfkatten nog niet verwilderd zijn en voor herplaatsing via het asielt circuit in aanmerking komen. Tevens dient aanwas door een met de vangactie 'gemiste' zwerfkate in tweede instantie alsnog geneutraliseerd te worden.

Door monitoring van de zwerfkatten door bijvoorbeeld het in geringe mate bijvoeren van de zwerfkatten, wordt de gezondheid van de zwerfkatten in de gaten gehouden. In geval een zwerfkate ziek of gewond is, wordt de zwerfkate opnieuw gevangen opdat veterinaire zorg verleend kan worden.

Registratie

Om deel te nemen aan TNRC-projecten vanuit Stichting Zwerfkatten Nederland, wordt een nauwgezette registratie bijgehouden, conform het format van Stichting Zwerfkatten Nederland. Hierbij wordt genoteerd:

1. Datum van vangen
2. Uniek vangkattenummer
3. Postcode vangplek met indien mogelijk, huisnummer
4. Bodemgebruik vangplek conform CBS-systematiek

5. Plaats of gemeente
6. Aantal katten en kittens (= kat tot en met zes maanden)
7. Aantal gewonde of zieke katten
8. Door organisatie geneutraliseerde poezen/katers, inclusief verwilderd of tam
9. Aantal geëuthanaseerde of spontaan overleden katten
10. Aantal al geneutraliseerde katten met en zonder eartip
11. Naam dierenarts waar de zwervkat geneutraliseerd is
12. Registratie van chipnummer
13. Datum van uitzetten
14. Plaats van uitzetten
15. Aantal katten wat retour eigenaar is gegaan
16. Aantal herplaatste katten via (re)socialisatie van katten of kittens, via asiel of niet en aantal katten naar een buitenplek.

Alle geregistreerde gegevens worden centraal bij Stichting Zwerfkatten Nederland geanalyseerd, opdat de stand van de zwervkat in Nederland inzichtelijk wordt. De registratie is op provinciaal niveau nodig om de verplichte rapportage voor het verkrijgen van de uitzetvergunning te kunnen verstrekken. Deelnemende organisaties verplichten zich tot het eens per kwartaal aanleveren van deze cijfers.

Samenwerkingsovereenkomst

Door het ondertekenen van deze gedragscode, verplicht de zwervkattenorganisatie zich te houden aan bovenstaande gedragscode. De verantwoordelijke van de zwervkattenorganisatie ziet toe op correcte naleving van de gedragscode inclusief de voorwaarden van de provinciale ontheffing en rapporteert afwijkingen daarvan aan Stichting Zwerfkatten Nederland. Als de deze gedragscode niet wordt nageleefd, wordt de samenwerking met de betreffende organisatie opgeschort en de machtigingen op de ontheffing per direct ingetrokken.

Hierbij verklaart ondergetekende als de tekenbevoegde verantwoordelijke van de zwervkattenorganisatie, zich te houden aan deze gedragscode en toezicht te houden op naleving van de gedragscode door betrokken medewerkers en vrijwilligers.

Naam stichting:

Verantwoordelijk bestuurder:

Handtekening bestuurder

Datum en plaats van ondertekening